

هوشلند

زیرمجموعه

اگر تمام عضوهای مجموعه A عضو مجموعه B باشند، آن گاه می گوییم A زیرمجموعه B است و می نویسیم $A \subset B$. مثال:

$$A = \{1, 2, 3, 4\}, B = \{1, 2, 3, 4, 5\} \Rightarrow A \subset B$$

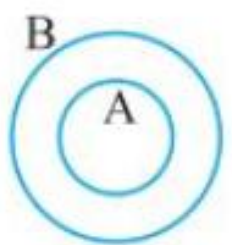
در واقع برای این که نشان دهیم A زیرمجموعه B نیست، باید عضوی در A پیدا کنیم که عضو B نباشد.

$$A = \{1, 2, 3, 4\}, B = \{2, 3, 4, 5\}$$

این یکی مثال را ببینید:

چون $1 \in A$ ولی $1 \notin B$ پس $A \not\subset B$.

اگر $A \subset B$ ، نمودار ون این طوری رسم می شود ($A \neq B$):

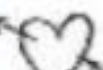

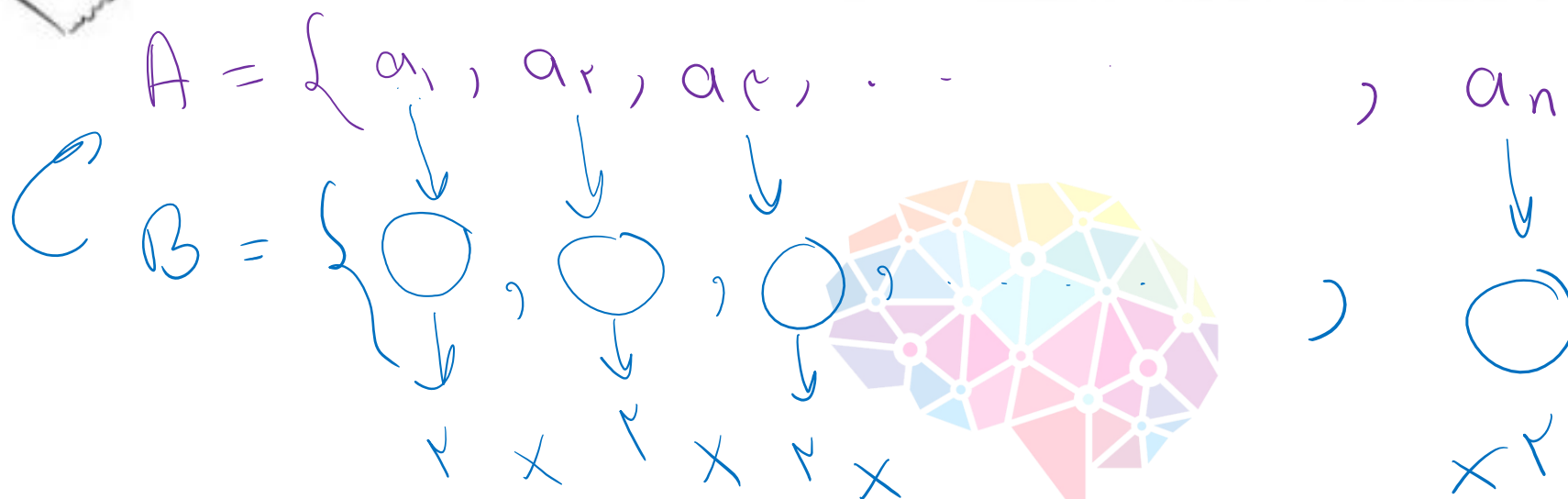
نکته واجب:

$$\emptyset \subset A \quad \left. \begin{array}{l} \curvearrowright \\ \curvearrowright \end{array} \right\} A \subset A$$

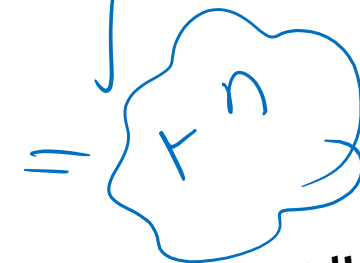
۱) برای هر مجموعه دلخواه به نام A همواره داریم:

۲) تعداد زیرمجموعه‌های یک مجموعه n عضوی برابر 2^n است.

۳) در یک مجموعه n عضوی تعداد زیرمجموعه‌های k عضوی و $(n-k)$ عضوی برابر است.

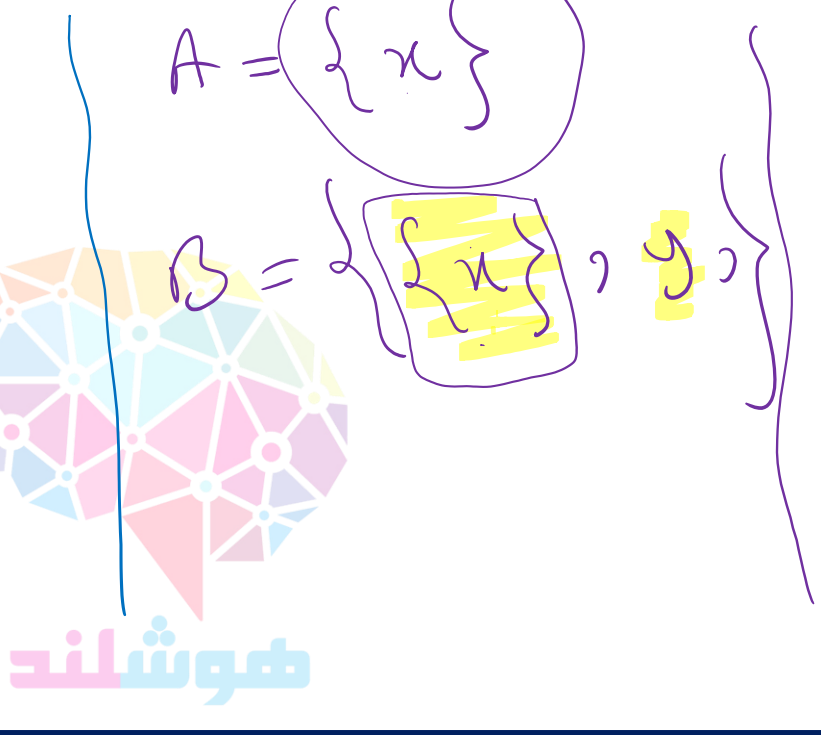
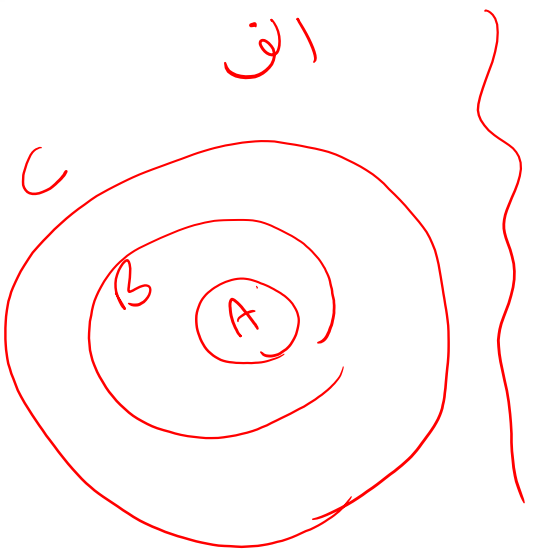
$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$
 وندما زیرمجموعه را بریم
 ۱ را از زیرمجموعه بکنیم

تست: چندتا از گزاره‌های زیر درست است؟

- ✓ الف) اگر $A \subset B$ و $B \subset C$ آن گاه $A \subset C$.
- ✓ پ) اگر $A \subset B$ و $B \subset A$ آن گاه $A = B$.

- ✗ ب) اگر $A \not\subset B$ و $B \not\subset C$ آن گاه $A \not\subset C$.
- ✗ ت) اگر $x \in A$ و $A \in B$ آن گاه $x \in B$.

(تیزهوشان)

تست: تعداد زیرمجموعه‌های یک مجموعه m عضوی چند برابر تعداد زیرمجموعه‌های یک مجموعه $m - k$ عضوی است؟

2^k (۴)

2^{m+k} (۳)

k^m (۲)

m^k (۱)

تعداد اعضا $n =$ تعداد زیرمجموعه 2^n

$$\frac{2^m}{2^{m-k}} = 2^{m - (m-k)} = 2^k$$

هوش‌لند

مرتضی طاهری

تست: اختلاف تعداد زیرمجموعه‌های یک مجموعه $k + 3$ عضو با 10 برابر زیرمجموعه‌های یک مجموعه k عضو 64 است. این مجموعه

(مدارس هماهنگ)

k عضو چند زیرمجموعه 4 عضو دارد؟

$70 (4)$

$10 (3)$

$5 (2)$

$4 (1)$

$A = \{1, 2, 3, 4, 5\}$

$10 \times 2^k - 2^{k+3} = 4 \Sigma$

$10 \times 2^k - 2^k \times 8 = 4 \Sigma$

$2^k \times 2 = 4 \Sigma \rightarrow 2^{k+1} = 4 \Sigma \rightarrow k+1 = 4$

$k = 3$

مرتضی طاهری

تست: مجموعه $\{1, 2, 3, \dots, 9\}$ چند زیرمجموعه سه عضوی دارد که جمع عضوهای آن برابر ۱۵ باشد و عدد ۴ عضو آن باشد؟ (تیزهوشان)

- (۴) چنین مجموعه‌ای وجود ندارد.   ۲ (۳)   ۳ (۲) ✓   ۴ (۱)

$A \in B$
 $1 \notin B$
 $B = \{ \{1, 2, 3\}, 4 \}$ ، $A = \{1, 2, 3\}$

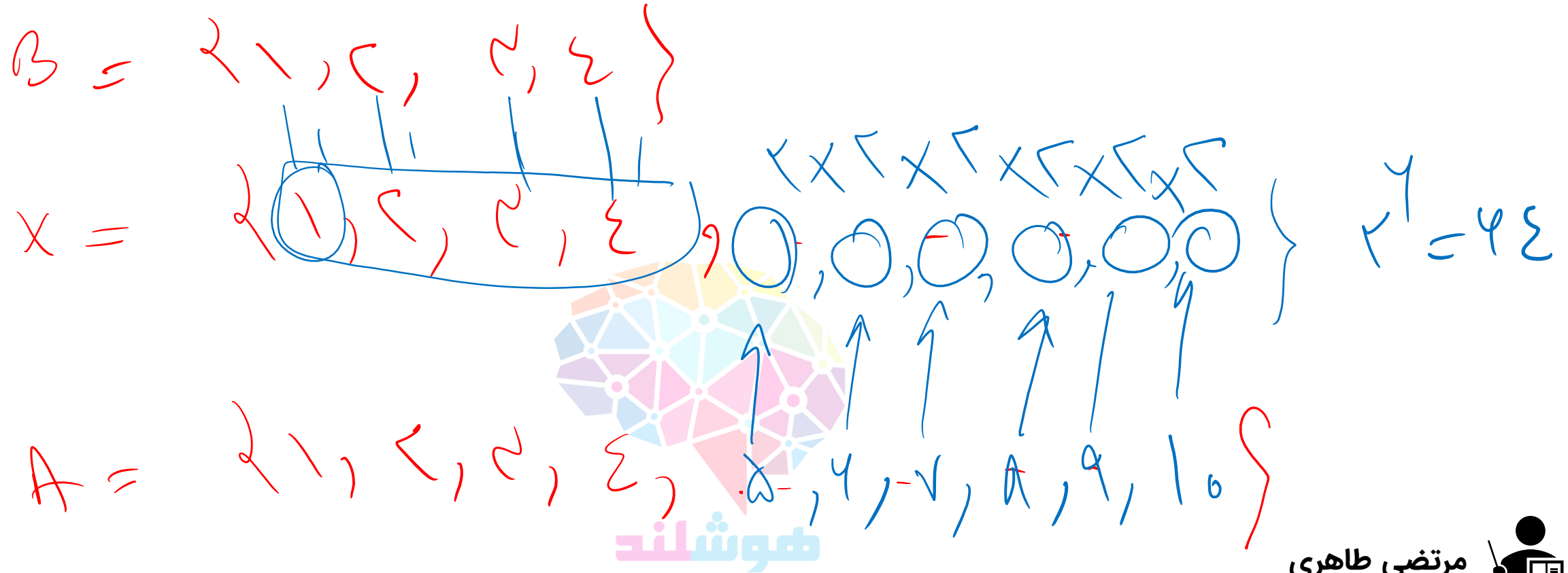
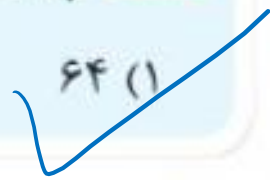
تست: چند مجموعه مانند X می توان یافت، به طوری که اگر $A = \{1, 2, 3, \dots, 10\}$ و $B = \{1, 2, 3, 4\}$ باشند، داشته باشیم $B \subset X \subset A$ ؟

۸ (۴)

۱۶ (۳)

۳۲ (۲)

۶۴ (۱)

نکته تکمیلی: تعداد زیرمجموعه‌های k عضوی یک مجموعه n عضوی برابر $\frac{n!}{k!(n-k)!}$ است $(k! = 1 \times 2 \times \dots \times k)$.

تعداد زیرمجموعه‌های ۲ عضوی یک مجموعه ۵ عضوی

$$\frac{5!}{2! \times 3!} = \frac{5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1}{2 \times 1 \times 3 \times 2 \times 1} = 10$$

هوش‌لند

تست: مجموعه $A = \{a, b, c, d, e, f, g\}$ چند زیرمجموعه سه عضوی دارد که هر یک شامل عضو a باشد؟

۱۵ (۴)

۱۲ (۳)

۱۰ (۲)

۸ (۱)

$B = \{a, \text{○}, \text{□}\}$

تعداد زیرمجموعه‌های ۲ عضوی از B که a در آن‌ها نباشد

۴ عضو

$$\frac{4!}{2! \times 2!} = \frac{4 \times 3}{2} = 18$$

$$\frac{n \times (n-1)}{2} = \text{تعداد ۲ عضوی ها}$$

نکته تکمیلی: مجموعه تمام زیرمجموعه‌های A را $P(A)$ می‌نامند و به آن مجموعه توانی A می‌گویند. اگر A ، n عضو داشته باشد $P(A)$ ، 2^n عضو و $2^{(2^n)}$ زیرمجموعه دارد.

$$A = \{1, 2\}$$

$$\{\emptyset, \{1\}, \{2\}, \{1, 2\}\} = P(A)$$

مجموعه $A = \{-1, -2, -1, 2x, y+1, z\}$ دارای ۸ زیرمجموعه است. آن گاه حداقل مقدار $x + y + z$ کدام است؟

-1 (۴) -1 (۳) -2 (۲) 1 (۱)

$\mu = A$

$z = -1$

$2x = -2 \rightarrow x = -1$

$y+1 = -1 \rightarrow y = -2$

مجموعه A ۳ عضو است.

$2x = -1 \rightarrow x = -\frac{1}{2}$

$z = -2$

$y+1 = -1 \rightarrow y = -2$

مجموعه $\{\{1, a\}, \{b, 2, c\}, \{2, c\}\}$ دو زیرمجموعه دارد. حاصل $a + b + 2c$ چند است؟

(۱) ۶ یا ۵-

(۲) ۵ یا ۵-

(۳) ۵ یا ۶-

(۴) ۶ یا ۵

هوش‌شاند

اگر $A = \{a, \{1, 2a + b\}\}$ زیرمجموعه $B = \{3, 2a + 1, \{-a, 0\}\}$ باشد، b کدام است؟

(۴) -۹

(۳) ۱

(۲) ۲

(۱) -۶

هوش‌شاند

اگر تعداد زیرمجموعه‌های یک مجموعه، مربع (مجذور) تعداد اعضای آن باشد، تعداد اعضای آن مجموعه چند مقدار مختلف می‌تواند داشته باشد؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

هوش‌شاند